



Antropologija SZ i NZ
Iz3101 (ISVU: 95662), ECTS 3
amdg.ffdi.hr → nastava

Kriza u Svetom pismu



Abelova krv (Post 4)

Prevareni brat Ezav (Post 27)

Spasenje na Crvenom moru (Izl 14)

Socijalni reformator Nehemija (Neh 5)

Krist hrani gladne

Mučenički vapaj u Ps 22

- **Opkoljen: 22,17**
- **Rulje me zločinačke okružile (KS) okružuje me rulja zlikovaca (Š.)**
- **Crv (v7) nasuprot v13.17.14**
- **Bikovima, psima, lavovima**
- **psihofizičke muke v15.16.18**
- **Srce se topi (v15)**
- **Sasušena snaga (KS: “grlo” v16)**
- **Kosti se mogu prebrojati (v18)**
- **Bližnji (v19)**
- **Kockari krađu odjeću**



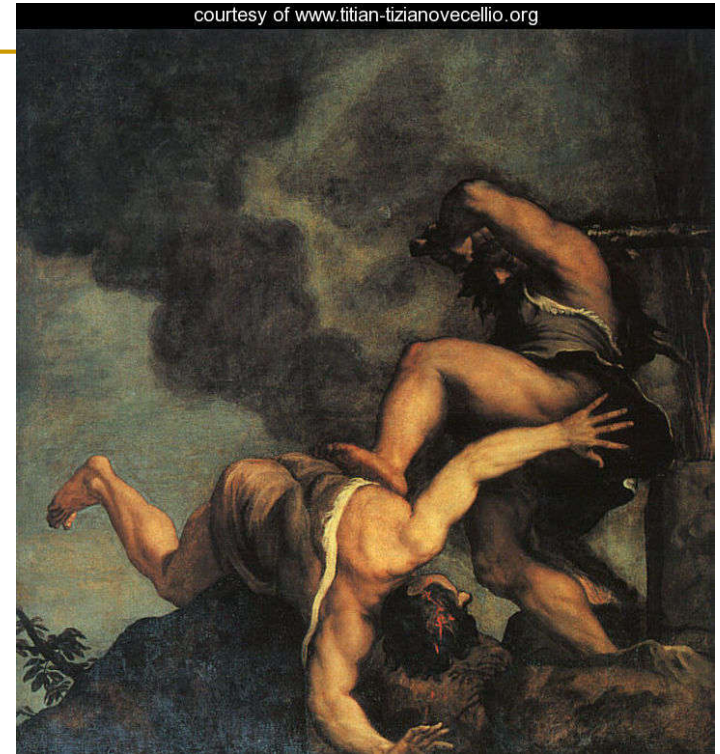
Daleki Bog

- Teološka ostavljenost u v2
- Bože moj, zašto si me ostavio
 - Izriče muku pred Bogom
 - Čiji Bog?
- “moj Bog” – Savez
- Uzrok blizine smrti u v16
- “Ti” = Bog
- Hrabra, bitna molitva u v12.20
- Ne budi daleko (⇔ daleko si! v2)
- Preokret u v22 (v. Šarić)
- “uslišio si me” (KS: LXX, Vg – “moja jedna duša”)



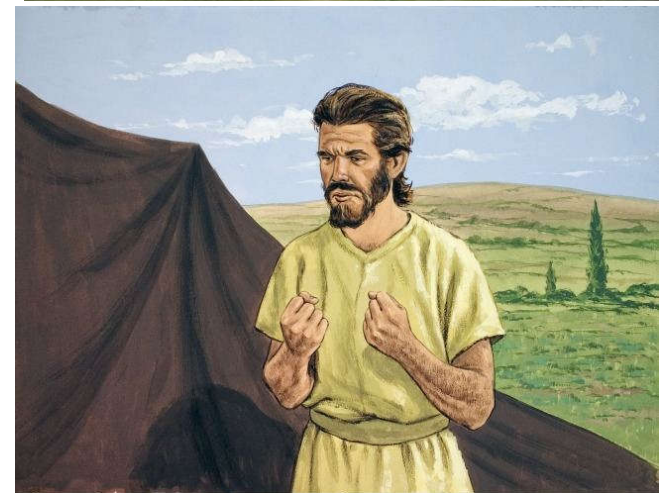
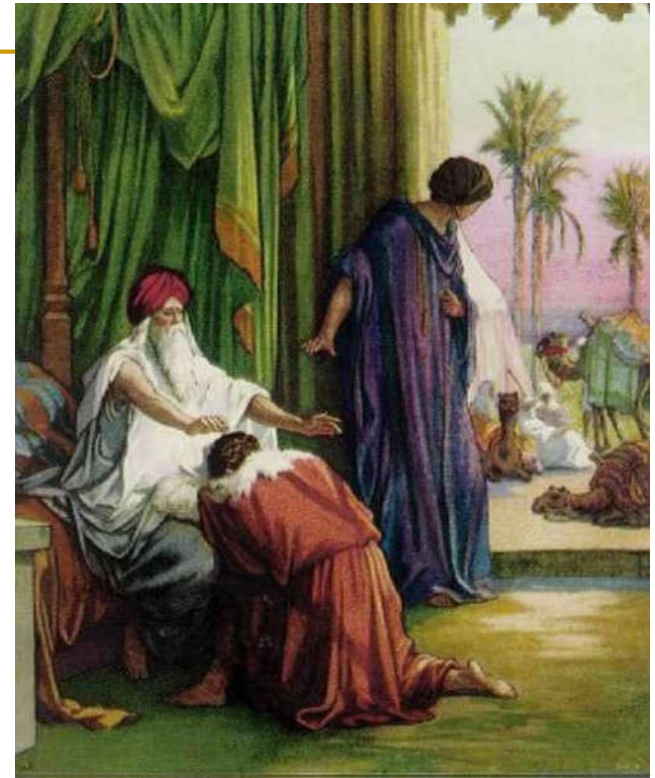
Krik boli

- Prolivena Abelova krv u Post 4,10:
- Viče k Bogu צעק *šā‘aq* – *zdvojan vapaj, vrištanje, tjeskoban krik*
 - Prije prekršaja upozorenje u Post 2,17:
 - “Sigurno ćeš umrijeti!”
 - Kajinov odnos prema Bogu u 4,3:
 - Prvi prinos Bogu u Bibliji
 - Upit i pouka u 4,6s:
 - “Zašto si srdit?”(4,6);
 - “možeš se oprijeti” (v7)
 - Tko kome govori?
 - Bog Kajinu
 - Uvod u v7: “Zar ne?”
Šarić: “Nije li (ovako)”?
 - κρίσις – *krisis*
 - Što s ljutnjom u v8?
 - Ljutnju na Boga svaljuje na brata



Prevareni brat Ezav

- **Snažno je kriknuo krikom velikim i gorkim (צַעֲקָה *šā‘aq* Post 27,34)**
 - Što je prije poduzeo? (Post 27,31)
- **Donio obrok ocu i zatražio blagoslov**
 - Rezultat prijevare u 27,41, javljen u v43
- **“Ubit ću Jakova, brata svoga” (v41)**
- **Rebeka potvrđuje (v43)**
 - “Ubiti” 4,8; 27,41.43
- **Jakov susreće Boga nakon krize u obitelji → 28,13**
- **“Ja sam יהוה” – u snu (28,13)**



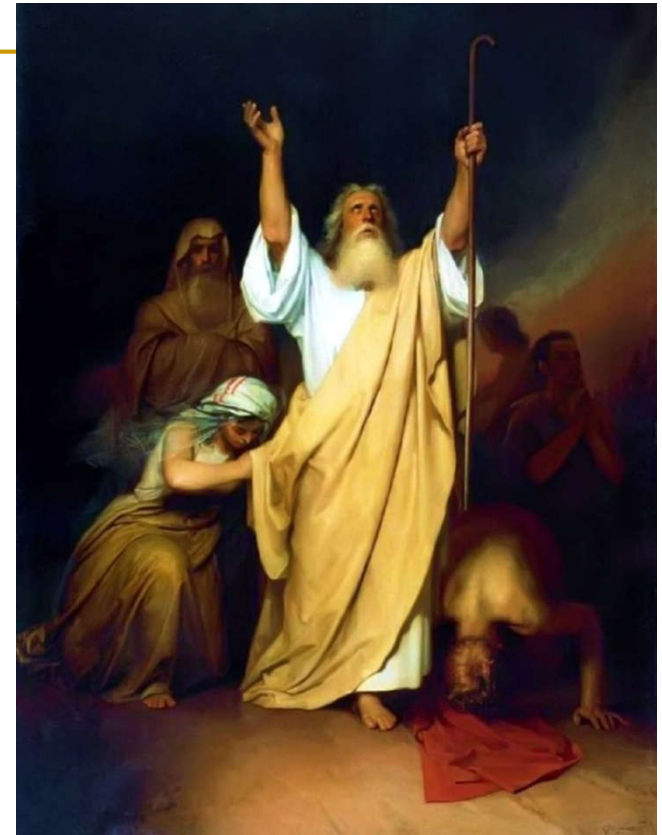
Spas na Crvenom moru

- Kriza u Izl 14,10
- More i progonitelji –
 - reakcija u 14,10.11s
- Velik strah (ירא), krik (צעק) 14,10
 - Izopačenje u 11s:
- Napad na Mojsija (11s)
 - Oslobođenje iz Egipta:
 - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
 - Bolje robovanje u Egiptu (12)
 - ← Kajinovsko lutanje



Precizna pedagogija

- Voditelj Mojsije u Izl 14,13:
- “Ne bojte se!” (ירא) 14,13
- korijen problema iz v10 (ירא)
 - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
 - → “pobjegli se (ירא) יהוה” (31)
 - Strah Božji, vrhovni autoritet
- יָשַׁע *jāša* ‘spasiti – usred voda 14,13.30; 15,2
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
 - “Gledajte *spasenje!*” (HB יָשַׁע 14,13)



- יהוה je *spasio* Izraela (v30 יָשַׁע) – KS i Š.: “izbavi”
- “Postao mi je *spasenje*” (יָשַׁע 15,2) – KS: “izbavitelj”, Š. “spasitelj”

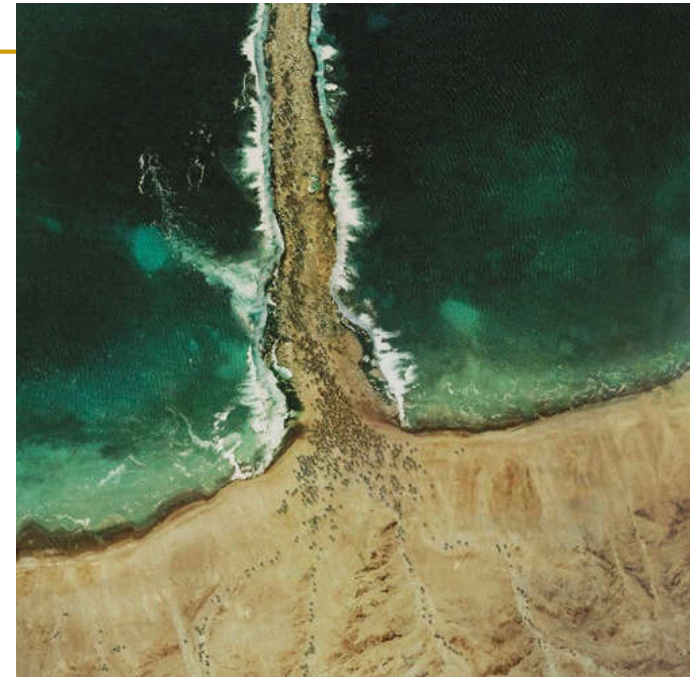
Otkriti uzroke

- ❑ Čiji krik צעק u Izl 14,15?
- “Što *višeš* k meni!”
 - ❑ Mojsije Bogu (HB, LXX, Vg i Šarić, usp. narod צעק v10)
- Uzrok nevolje:
 - ❑ zašto su uz more (usp. v2.9)?
 - ❑ zašto progonjeni (usp. 4.8.17)?
- Božja zapovijed iz 14,2 točno izvršena u v9
- Bog najavljuje (4.17) i izvršava “otvrdnuće” srca (8) – faraonu (4); Egiptu (17)



Svrha krize

- Božja nakana u 14,4.18:
- “Egipat će *spoznati*: ja sam יהוה” (Izl 14,4.18 → 25)
- Mojsije: “יהוה će se boriti za vas” (14)
 - Ime “Izrael”
- Egipat: “יהוה se bori za njih” (25)
 - → Božja najava i ostvarenje
 - Cilj u 14,31?
- Vjera, stjecanje pouzdanja – u koga, tko? (v31)
- U Boga i u Mojsija – cijeli narod
 - “Ja ću biti s tobom” 3,12 – Mojsijev autoritet
 - “Ako mi ne povjeruju...” (4,1)



Nehemija

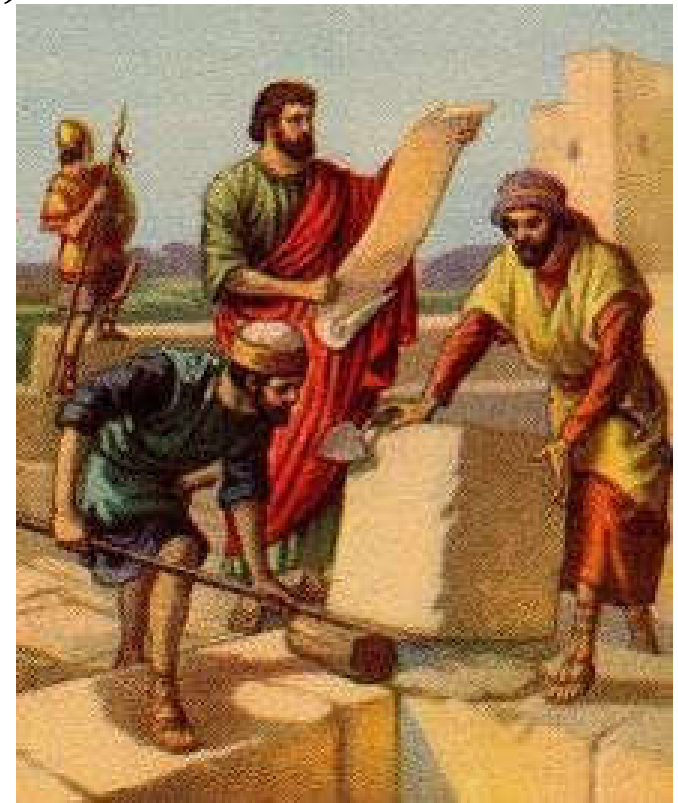


Nadvladava krizu u zajednici

(Neh 5)

Nehemijina duhovna obnova

- **Krik naroda u Neh 5,1 “velika vika” (KS), “teške optužbe” (Š.)**
 - Ne zbog izgradnje i obrane (do Neh 4)
- **Postupak voditelja:**
- **Informiranje (2-5)**
 - Hrana za brojnu djecu (2; LXX: zalažemo)
 - Polja i vinogradi u zalog za hranu (3)
 - I za porez (4)
 - djeca – robovi “našoj braći” (5)
- **Emocija u 5,6?**
- **Ljutnja – “uskipio, uzavreo”**
 - obično problem, kao kod Kajina



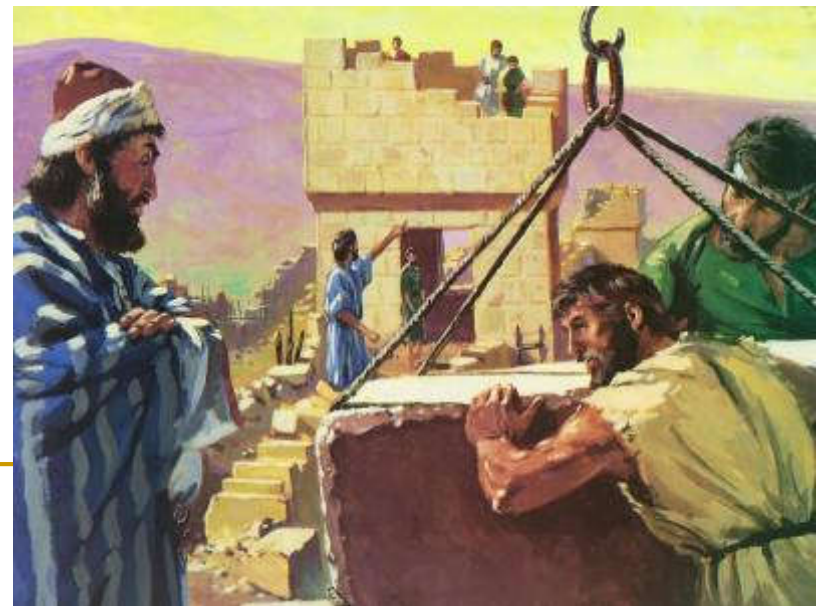
Odlučan vođa

- *Krisis (5,7):*
- “u sebi promislio” (KS),
“odlučih” (Š.) = moje se
srce *zakraljilo* nada mnom
(מַלְאֵךְ *mālāk*, ni.)
 - prosudba i prijekor vlastele u v7:
- “Lihvarite”
 - metoda voditelja u v7:
- Velik zbor, narodna skupština – “demokracija”,
Crkva (קהילה *q^ehillâ*) v7
 - Izravna optužba u 5,8:
- “prodajete svoju braću”



Nehemijina uspješna metoda

- Temelj (Neh 5,9):
 - **Strah Božji**
 - Nehemija primjer (15):
 - **Ja drukčije – zbog straha Božjega**
 - Nehemijin postupak u 5,10.14.16s:
 - **Otpustio dugove (10)**
 - **Odriče se namjesničke plaće (14)**
 - **Sam radi (16)**
 - **Hrani radnike (17)**
- Zahtjev u (11):
 - **“Vratite!”**
 - Rezultat u 12s:
 - **Spremnost: “Vratit ćemo”**
 - **Prisega pred svećenicima**
 - **Djelo: izvršenje (13)**



Isus hrani mnoštvo



Vjernik – Gospodinov suradnik

Mt 14,15-21

Velika ljudska glad

- Koliko hrane, koliko ljudi u Mt 14,17.19.21?
- 5 kruhova, 2 ribe – 5000 muškaraca
- Koliko hrane, koliko ljudi u Mt 15,34.36.38?
- 7 kruhova, ribe – 4000 muškaraca
- Rezultati u Mt 14,20; 15,37:
- a) Sitost + b) 12 košara, 7 košara ulomaka
→ novo obilje
- 12 plemena,
7 dana stvaranja
- Za cijeli Božji narod



Kruh koji se lomi

- Isus prihvaća oskudan dar
 - Dječak, “mali” (Iv 6,9)
- gleda u nebo
(Mt 14,19; Mk 6,41; Lk 9,16)
- Uzima, **ZAHVALIVŠI**, lomi
 - = na Posljednjoj večeri (1 Kor 11,23s)
- εὐχαριστήσας [*eucharistesas*] → Euharistija
 - (Mt 15,36; 26,27; Mk 8,6; 14,23; Lk 22,17.19; Iv 6,11)
- Znak u Emausu (Lk 24,30)



Povjerenje učenika

- Uočavaju glad, nude rješenje:
- **“Otpusti ih” (Mt 14,15; Mk 6,36...)**
 - **Isus nalaže (Mt 14,16; Mk 6,37...):**
- **“Dajte im vi!”**
 - **Tko daje hranu mnoštvu (Mt 14,19)?**
- **Učenici**
 - **Učenici gladni, Učitelj podsjeća:**
- **Koliko je preostalo? (Mk 8,19.20)**
- **Sami odgovaraju:**
- **12; 7 košara ulomaka**
 - **Sada 1 kruh za 12 apostola (Mk 8,14)**

